

**AKMENĖS RAJONO AKMENĖS GIMNAZIJOS
PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO MOKINIŲ
PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Akmenės rajono Akmenės gimnazijos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas reglamentuoja mokinių mokymosi pasiekimų vertinimą, kontrolinių darbų krūvį, tėvų informavimo apie mokinių mokymosi sėkmingumą.

2. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas (toliau Aprašas) parengtas, vadovaujantis Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433, Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269, Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK-256), Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. V-766 redakcija), gimnazijos mokytojų susitarimais.

3. Tvarkoje aptariami vertinimo tikslai ir uždaviniai, nuostatos ir principai, vertinimas ugdymo procese ir baigus programą, tėvų informavimo tvarka.

4. Tvarkoje vartojamos šios sąvokos:

4.1. **vertinimas** – nuolatinis informacijos apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas;

4.2. **įvertinimas** – vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą;

4.3. **įsivertinimas (refleksija)** – paties mokinio daromi sprendimai apie daromą pažangą bei pasiekimus;

4.4. **vertinimo informacija** – įvairiais būdais iš įvairių šaltinių surinkta informacija apie mokinio mokymosi patirtį, jo pasiekimus ir daromą pažangą (žinias ir supratimą, gebėjimus, nuostatas);

4.5. **vertinimo kriterijai** – mokinių pasiekimus pagal Bendrąsias programas atitinkantys, individualiose mokytojų vertinimo metodikose numatyti užduočių atlikimo kriterijai;

4.6. **pamoka** – mokytojo organizuojama nustatytos trukmės kryptinga mokinių veikla, kuri padeda siekti Bendrosiose programose numatytų tikslų ir laukiamų rezultatų (kompetencijų);

4.7. **kontrolinis darbas** – ne mažiau kaip 30 minučių trukmės savarankiškas, projektinis, kūrybinis, laboratorinis ar kitoks raštu (ar elektroniniu būdu) atliekamas ir įvertinamas darbas, skirtas mokinio pasiekimams ir pažangai patikrinti baigus dalyko programos dalį;

4.8. **apklausa raštu** – greita 15-20 minučių apklausa ne daugiau kaip iš dviejų pamokų medžiagos. Užduotys konkrečios, trumpos, aiškios;

4.9. **apklausa žodžiu** – tai monologinis ar dialoginis kalbėjimas, skirtas patikrinti žinias ir gebėjimą taisyklingai, argumentuotai reikšti mintis gimtąja ar užsienio kalba;

4.10. **savarankiškas darbas** – darbas, trunkantis 10-20 minučių. Jo tikslas - sužinoti, kaip mokinys suprato temos dalį, kaip geba pritaikyti įgytas žinias, individualiai atlikdamas praktines užduotis.

5. Vertinimo tipai (klasifikuojami pagal vertinimo paskirtį):

5.1. **diagnostinis** vertinimas – vertinimas, kuriuo naudojama, siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą, baigus temą ar kurso dalį, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą įveikiant sunkumus;

5.2. **formuojamasis** vertinimas – nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kurio metu siekiama operatyviai suteikti detalią informaciją apie tolesnio mokinio mokymosi bei tobulėjimo galimybes, numatant mokymosi perspektyvą, pastiprinant daromą pažangą. Formuojamasis vertinimas skatina mokinius mokytis analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams geranoriškai bendradarbiauti;

5.3. **apibendrinamasis** vertinimas – vertinimas, naudojamas baigus programą, kursą, modulį. Jo rezultatai formaliai patvirtina mokinio pasiekimus ugdymo programos pabaigoje;

5.4. **norminis** vertinimas – vertinimas, kuris sudaro galimybes palyginti mokinių pasiekimus, taikomas per egzaminus;

5.5. **kriterinis** vertinimas – vertinimas, kurio pagrindas – tam tikri kriterijai (pvz., standartai), su kuriais lyginami mokinio pasiekimai.

6. Vertinimo būdai (klasifikuojami pagal vertinimo bei įvertinimo pobūdį):

6.1. **formalusis vertinimas** – vertinimas, kai skiriamos tam tikro formato užduotys, numatomas joms atlikti reikalingas laikas, užduotys įvertinamos formaliais kriterijais, įvertinimas fiksuojamas;

6.2. **neformalusis vertinimas** – vertinimas, kuris vyksta nuolat: stebint, susidarant nuomonę, kalbant, diskutuojant. Įvertinimas neužrašomas arba fiksuojamas mokytojo pasirinkta forma (ženklais, simboliais, individualiomis pastabomis ir kt.).

6.3. **kaupiamasis vertinimas** – tai informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimas.

II. VERTINIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

7. Vertinimo tikslai:

7.1. padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei;

7.2. pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą;

7.3. įvertinti mokytojo ir gimnazijos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.

8. Vertinimo uždaviniai:

8.1. padėti mokytojui išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą;

8.2. padėti mokiniui įsivertinti mokymosi pasiekimų rezultatus;

8.3. suteikti mokiniams jų poreikius atliepiančią pagalbą;

8.4. suteikti tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie mokinio mokymąsi;

8.5. stiprinti gimnazijos bendruomenės (mokiniai, mokytojai, tėvai) narių ryšius.

III. VERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

9. Vertinimo nuostatos:

9.1. vertinimas grindžiamas amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, individualiais mokinio poreikiais;

9.2. vertinama tai, kas buvo numatyta pasiekti ugdymo procese: mokinių žinios, jų taikymas, supratimas, dalyko gebėjimai, įgūdžiai, pastangos, asmeninė pažanga, bendrieji gebėjimai.

10. Vertinimo principai:

10.1. tikslingumas (vertinimo metodai atitinka mokymosi turinį);

10.2. aiškumas (vertinimas grindžiamas aiškiais, mokiniams suprantamais kriterijais).

IV. VERTINIMO PLANAVIMAS

11. Vertinimas planuojamas kartu su ugdymo procesu.

12. Metodinėse grupėse aptariamos, suderinamos ir arobuojamos dalyko vertinimo metodikos, sudarytos pagal mokinių amžiaus grupes ar mokymosi pakopas (vertinimo tipai, būdai, objektai, vertinimo forma, kriterijai).

13. Mokytojas supažindina mokinius su dalyko vertinimo sistema. Ši informacija yra mokiniams žinomoje ir prieinamoje vietoje:

13.1. rugsėjo mėnesį per pirmąją savo dalyko pamoką kiekvienas mokytojas supažindina mokinius pasirašytinai su savo dalyko, modulio, pasirenkamojo dalyko programa, mokinių mokymosi pasiekimų informacijos kaupimo ir jos fiksavimo sistema, aptaria vertinimo kriterijus, metodus ir formas;

13.2. su bendra gimnazijos vertinimo tvarka tėvai supažindinami pirmame visuotiniame tėvų susirinkime.

14. Mokytojas, planuodamas kiekvieną mokymo(si) etapą, atsižvelgia į mokinių mokymosi patirtį ir gebėjimus, formuluoja uždavinius, numato rezultatus ir planuoja vertinimą:

14.1. diagnostinį vertinimą mokytojas fiksuoja ilgalaikiame plane, kontrolinių darbų grafikuose;

14.2. formuojamąjį vertinimą - pamokose.

V. VERTINIMAS MOKYMO/ UGDYMO PROCESĖ

15. Mokytojai, pradėdami naują skyrių (temą), su mokiniais aptaria tikslus, uždavinius, darbo metodus, vertinimo kriterijus, formas.

16. Mokinių žinios, gebėjimai, įgūdžiai, pastangos, pažanga vertinama pagal bendrųjų planų reikalavimus, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir brandos egzaminų vertinimo instrukcijas, metodinėse grupėse aptartus ir suderintus dalyko vertinimo metodus, formas ir kriterijus.

17. Pradinio ugdymo programos mokinių pažanga ir pasiekimai pažymiais nevertinami.

18. Adaptacijos laikotarpiu (pirmąjį mokslo metų mėnesį) 5 klasės mokinių pasiekimai nevertinami nepatenkinamais pažymiais.

19. Mokinių pasiekimai vertinami pagal dešimtbalę sistemą ir „įskaityta“, „neįskaityta“, „labai blogai“:

19.1. patenkinamais įvertimais laikomi 4–10 balų įvertinimai, „įskaityta“;

19.2. nepatenkinamais įvertimais laikomi 1–3 balų įvertinimai, „neįskaityta“, „neatestuota“ (kai mokinys yra praleidęs be pateisinamos priežasties 2/3 pusmečio pamokų ir neatsiskaitęs už ugdymo plano privalomojo dalyko programą ar programos dalį (pusmečio kursą);

20. Penktų klasių mokinių po adaptacinio laikotarpio, 6-12 klasių mokinių pasiekimai vertinami 10 balų sistema .

21. Vertinimo kriterijai:

21.1. 10 balų – puikiai, darbas raštu atliktas be klaidų, kalbama taisyklingai, rišliai, aiškiai, logiškai;

21.2. 9 balai – labai gerai, užduotis atlikta labai gerai, tačiau yra nežymių trūkumų;

21.3. 8 balai – gerai, užduotis atlikta gerai, pažymėtos 1-2 klaidos;

21.4. 7 balai – pakankamai gerai, pažymėtos 3-4 klaidos, rasta kitų netikslumų;

21.5. 6 balai – vidutiniškai, pažymėtos 5-6 klaidos;

21.6. 5 balai – patenkinamai, atlikta pusė užduoties, pažymėtos 7-9 klaidos;

21.7. 4 balai – pakankamai patenkinamai silpnai, atlikta pusė užduoties, pažymėta 10-12 klaidų;

21.8. 3 balai – nepatenkinamai, mokinys bandė atlikti užduotį, bet visi atsakymai klaidingi;

21.9. 2 balai – blogai, negalima suprasti mokinio atsakymo, atliktų užduočių;

21.10. 1 balas – labai blogai, nieko neatsakė, neatliko, neturėdamas pateisinamos priežasties.

22. Ekonomikos, dailės, muzikos, kūno kultūros, technologijų, pilietiškumo pagrindų, dorinio ugdymo, žmogaus saugos, pasirenkamųjų dalykų ir modulių vertinimas yra ugdymo plano sudedamoji dalis, kurią kiekvienais mokslo metais patvirtina gimnazijos mokytojų taryba.

23. Dalyko modulio mokymosi pasiekimai vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

24. Specialiosios medicininės grupės mokinių pasiekimai pažymiais nevertinami, įvertinimai el. dienyne žymimi „įsk.“ arba „neįsk.“.

25. Mokiniui, pagal gydytojo pažymą atleistam nuo gydytojo nurodytos srities pamokų, pusmečio ar metinių pažymių stulpelyje rašoma „atl.“.

26. Integruotai ugdomų bendrojo lavinimo klasėse mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, vertinimas individualizuojamas:

26.1. mokinių, ugdomų pagal individualizuotas programas, pusmečių rezultatai negali būti nepatenkinami;

26.2. mokiniams, ugdomiems pagal pritaikytas BP, nerekomenduojami nepatenkinami nepatenkinami pusmečio įvertinimai.

27. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas ugdymo procese grindžiamas jų mokymosi eigos stebėjimu.

28. Kaupiamieji įvertinimai konvertuojami į pažymius, kurių negali būti daugiau kaip vienas trečdalis visų per trimestrą/pusmetį gautų pažymių.

29. Mokinių žinios, gebėjimai, įgūdžiai, pastangos, pažanga vertinami pagal išsilavinimo standartų ir bendrųjų programų reikalavimus, baigiamųjų klasių mokyklinių ir valstybinių egzaminų vertinimo instrukcijas, metodinėse grupėse aprobuotas dalyko vertinimo metodikas, individualią mokytojo vertinimo metodiką.

30. Baigus dalyko programos temą, skyrių ar užbaigtą programos dalį, mokinių pasiekimai ir įgytos žinios patikrinamos mokytojo pasirinkta ir dalykui būdinga patikros forma. Mokinių pasiekimai vertinami sistemingai. Rekomenduojama mokinių žinias vertinti atsižvelgiant ir į savaitinių pamokų skaičių. Daugiau pamokų - daugiau ir pusmečio pažymių.:

30.1. 1 savaitinė valanda – ne mažiau kaip 3 įvertinimai;

30.2. 2 savaitinės valandos – ne mažiau kaip 4 įvertinimai;

30.3. 3 savaitinės valandos – ne mažiau kaip 5 įvertinimai;

30.4. 4 savaitinės valandos – ne mažiau kaip 6 įvertinimai;

30.5. 5 savaitinės valandos – ne mažiau kaip 7 įvertinimai.

31. Kontrolinių darbų atlikimo laiką derina klasėje dirbantys mokytojai, tai fiksuodami kontrolinių darbų grafikuose.

32. Apie kontrolinį darbą mokiniai informuojami ne vėliau kaip prieš savaitę elektroniniame dienyne. Mokiniams turi būti aišku, ką jie turėtų mokėti, ko pasiekti ir kaip bus vertinama. Prieš kontrolinį darbą skiriamas laikas medžiagos kartojimui, įtvirtinimui. Kontrolinis darbas gali trukti nuo 30 iki 90 minučių.

33. Rekomenduojama sudarant kontrolinio darbo užduotis laikytis eiliškumo: nuo lengvesnių užduočių eiti prie sunkesnių. Pagal užduočių sunkumą diagnostinės užduotys turėtų būti rengiamos stengiantis laikytis tokių proporcijų: 30 proc. lengvų užduočių, 40 proc. – vidutinio sunkumo ir 30 proc. sunkių užduočių. Vertindamas atliktus testus, mokytojas turi atsižvelgti ne tik į atsakymų kokybę, bet ir į atliktų užduočių apimtį:

Teisingų atsakymų apimtis	Balai
90-100 %	10
80-89 %	9
70-79 %	8
60-69 %	7
45-59 %	6
35-44 %	5
25-34 %	4
17-24 %	3
9- 16 %	2
0- 8 %	1

34. Diagnostinių užduočių rengėjams rekomenduojama laikytis tokio žinių ir gebėjimų santykio: 50 proc. užduoties taškų turėtų būti skirta žinioms ir supratimui tikrinti, o kiti 50 proc. – problemų sprendimo gebėjimams tikrinti, prie kiekvienos užduoties ar klausimo būtina nurodyti kiek taškų yra vertas teisingas atsakymas.

35. Mokiniam per dieną gali būti skiriamas ne daugiau kaip vienas kontrolinis darbas. Kontroliniams darbams rekomenduojama skirti darbingiausią savaitės dieną ir laiką – antradieniais ir trečiadieniais antrą, trečią pamokas. Nerekomenduojama kontrolinių darbų rašyti pirmadieniais ir penktadieniais.

36. 5 klasės mokiniai pirmą mokslo metų mėnesį kontrolinių darbų nerašo, jiems šiuo metu nerašoma ir nepatenkinamų įvertinimų.

37. Kontroliniai darbai ištaisomi per savaitę, jų rezultatai surašomi į elektroniniame dienyną. Lietuvių kalbos mokytojai rašinius grąžina per 2 savaites. Mokinio pageidavimu mokytojas teikia konsultacijas: gavęs nepatenkinamą ar netenkinantį įvertinimą mokinys gali kreiptis į mokytoją dėl pakartotino kontrolinio darbo rašymo, tartis dėl pasiruošimui reikalingo papildomo laiko, dalyvauti konsultacijose.

38. Kontrolinį darbą privaloma perrašyti, jei daugiau kaip 50% mokinių už jį gavo nepatenkinamą įvertinimą. Pirmojo kontrolinio darbo rezultatų siūloma neįrašyti.

39. Kontrolinių darbų rezultatai aptariami klasėje, numatomi būdai mokymosi spragoms šalinti.

40. Mokiniai, nerašę kontrolinio darbo, praleidę pamokas, atsiskaito sutartu, patogiu mokytojui ir mokiniui laiku, bet ne vėliau kaip per dvi savaites. Įvertinimas fiksuojamas atsiskaitymo dieną. Jei mokinys neatsiskaito, rašomas nepatenkinamas pažymys.

41. Apklausa raštu vykdoma ne daugiau kaip iš dviejų pamokų medžiagos. Užduotys konkrečios, trumpos, aiškios. Iš anksto apie apklausą mokiniai gali būti neinformuojami. Mokiniai, nedalyvavę apklausoje, atsiskaityti neprivalo. Darbų patikrinimas gali būti pasirinktinis: tikrinami visų mokinių ar tik dalies mokinių darbai. Darbus rekomenduojama grąžinti kitą pamoką. Rekomenduojamas kaupiamasis vertinimas.

42. Savarankiško darbo tikslas sužinoti, kaip mokinys suprato temos dalį ir pritaiko įgytas žinias praktiškai. Apie savarankišką darbą nebūtina informuoti iš anksto. Rekomenduojamas neformalusis vertinimas.

VI. VERTINIMAS, FIKSAVIMAS IR ANALIZĖ

43. Mokymosi rezultatams apibendrinti taikomas apibendrinamasis vertinimas (pažymys arba įskaita).

44. Informacija apie mokinio pasiekimus ir pažangą kaupina.
45. Pusmečio pažymys vedamas iš to pusmečio pažymių aritmetinio vidurkio: $6,5 = 7; 6,4 = 6$.
46. Metinis pažymys vedamas atsižvelgiant į mokinio pažangą:
- 46.1. jei II pusmečio įvertinimas aukštesnis nei I pusmečio, rašomas aukštesnis pažymys: I pusmetis – 6, II pusmetis – 7, metinis = 7;
- 46.2. jei II pusmečio įvertinimas žemesnis nei I pusmečio, metinis įvertinimas vedamas iš I ir II pusmečių pažymių vidurkio;
- 46.3. jei I ir II pusmečių įvertinimai skiriasi 2 ar daugiau balų, vedamas aritmetinis vidurkis: I pusmetis – 6, II pusmetis – 8, metinis = 7. Jei mokytojas mano, kad mokinys per II pusmetį padarė didelę pažangą, metinio įvertinimas gali būti rašomas toks, koks yra II pusmečio.
47. Mokinys, remdamasis savo įsivertinimu bei mokytojo vertinimu, analizuoja mokymąsi ir su mokytoju planuoja tolesnį mokymąsi.
48. Mokytojai apibendrina informaciją apie mokinio, grupės ar klasės pasiekimus bei padarytą pažangą ir supažindina auklėtoją.
49. Klasės auklėtojai pusmečio (metų) pabaigoje patikrina ir direktoriaus pavaduotojui ugdymui pateikia klasės mokinių mokymosi rezultatų ataskaitą.
50. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui, vadovaudamasis klasės auklėtojų pateiktomis klasės mokinių mokymosi rezultatų ataskaitomis, rengia gimnazijos mokinių mokymosi rezultatų pusmečio (mokslo metų) analizę, kurią pristato direktijos pasitarimuose, mokytojų tarybos, tėvų komiteto posėdžiuose, bei, jei tai reikalinga, priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo.

VI. TĖVŲ (GLOBĖJŲ) INFORMAVIMO TVARKA

51. Mokymosi pasiekimai fiksuojami elektroniniame dienyne.
52. Klasių auklėtojai, mokytojai, socialinis pedagogas tėvus (globėjus, rūpintojus) informuoja apie vaiko mokymąsi pagal poreikius.
55. Mokiniais, jų tėvams (globėjams, rūpintojams) pageidaujant, gali būti peržiūrimi gauti pasiekimų įvertinimai:
- 55.1. mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai) žodžiu kreipiasi į dalyko mokytoją;
- 55.2. neišsprendus problemos, raštu kreipiasi į gimnazijos direktorių.
56. Klasių auklėtojai organizuoja teminius tėvų susirinkimus ne rečiau kaip 2 kartus per metus. Pirmame tėvų susirinkime tėvai supažindinami su mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimu.
57. Administracija mokinių tėvus informuoja apie mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijus, procedūras ir tvarką per pirmąjį tėvų komiteto posėdį, visuotinį tėvų susirinkimą. Administracija 2 kartus per metus organizuoja tėvų susirinkimus klasių koncentrams, kuriuose tėvai turi galimybę susitikti su administracija, konsultuotis su jų vaikus mokančiais mokytojais. Administracija papildomai organizuoja susirinkimus abiturientų ir dešimtokų tėvams ir mokiniams dėl supažindinimo su brandos egzaminų ir PUPP organizavimo ir vykdymo tvarka.
58. Administracija ne rečiau kaip 2 kartus per metus organizuoja tėvų komiteto posėdžius.
-